	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Δευτέρα 22 Απριλίου 2019
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

Η νεολαία ευθρογραμμίζεται με ό,τι γίνεται

Έχει πια επικρατήσει η άποψη ότι ιδανικό είναι γενικά κείνο που **δραπετεύει** οριστικά από την πραγματικότητα. Μιλάμε για «αξιοπρέπεια»; Την εννοούμε σαν ένα αποτράβηγμα κάποιων **υπερέυθικτων** από τον πολτό που σχηματίζουν οι υπόλοιποι. Μιλάμε για «ακεραιότητα»; Τη ζωγραφίζουμε σαν μια αυστηρότητα και μαζί σαν κάποια έλλειψη **διαλλακτικότητας** μέσα στην οποία **οχυρώνεται** κάποιος για να αντιμετωπίσει τον εσμό όλων εκείνων που εμπορεύονται τις απόψεις τους, που συναλλάσσονται σε όλα, που κάνουν **σκόντο** σε κάθε αξία.

Αλλά αν είναι αυτό τα ιδεώδη, αν κλείνονται τόσο πολύ μέσα στις **δυσπρόσιτες** αετοφωλιές τους, γιατί να **έλκουν** ένα πλάσμα που μπαίνοντας στη ζωή, αντιλαμβάνεται γρήγορα πως εδώ κάτω όλα αναμειγνύονται μεταξύ τους και πως απ' αυτή τη μείξη ακριβώς βγαίνει η ίδια η γεύση της ζωής; Πικρή, γλυκιά ή **αψιά** η γεύση, όλα τα είδη όμως μέσα στην ίδια κούπα. Πρέπει κανείς να πίνει με βαθιές γουλιές για να μπορέσει κάποτε να πει πού βρίσκεται η νοστιμιά. Διαφορετικά, αν βρέχει λίγο τα χείλη, από φόβο μήπως οι μεγάλες ποσότητες του πέσουν βαριές στο στομάχι, τότε το πιθανότερο είναι να συμπεράνει πως ό,τι υπάρχει στον κόσμο είναι **λειψό**. Μακάρι να είχε λίγο περισσότερο ζάχαρη ή λίγο περισσότερο αλάτι. Δεν τα έχει όμως, το τέλειο ποτέ δεν θα το δώσει η ζωή. Τελειότητα βρίσκεται μόνο σ' εκείνα που ξεφεύγουν από τις εμπειρίες: είναι τα ιδεώδη. Συνεπώς, το μόνο που μας **επιτρέπεται** είναι να τα ατενίζουμε από μακριά.

Βλέπουμε την αξιοπρέπεια καθισμένη πάνω σε αιθήρια μαξιλάρια να κοιτάει προς τα κάτω με **απέχθεια** τον βόρβορο. Η εντιμότητα δίπλα της φρίττει κι αυτή με το θέαμα. Όλες οι προσωπικές αξίες τοποθετημένες στα ύψη υπάρχουν έτσι, για να τις φαντάζονται οι κολοβωμένοι άνθρωποι, να τις επικαλούνται μερικές φορές, να λένε ότι τις εκτιμούν και να συνεχίζουν τις δουλειές τους ερήμην τους. Δεν τα έχουν δει αυτά οι νεότεροι; Αυτό δεν τους δίδαξε η κοινωνία και αυτό δεν επέβαλε, κατατροπώνοντας τους λίγους δασκάλους στα σχολεία που επέμεναν ότι το να έχει κανείς ιδανικά δεν σημαίνει ότι παίζει και τον

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

ρόλο του κοσμοκαλόγηρου; Ας μην απορούμε λοιπόν που σήμερα είναι τόσο δύσκολο να συνδεθεί αυτό που θα «έπρεπε να γίνει» στη χώρα μας μ' αυτό που «γίνεται». Η νεολαία διδάχτηκε το πώς να ευθυγραμμίζεται με όσα γίνονται. Το ότι όμως η στάθμη πάνω στην οποία κλήθηκε να κινηθεί ήταν ενδεχομένως κατώτερη των δυνατοτήτων της, αυτό δεν ήταν σε θέση να το διακρίνει.

Ήταν, στ' αλήθεια, σχεδόν αδύνατο να εμπιστευθούν οι νέοι μια ώθηση μέσα τους που τους πήγαινε προς το «λίγο καλύτερο» ή το «πολύ καλύτερο». Σε τέτοια ζητήματα καταλύτης είναι πάντα η πείρα. Χρειάζονται δοκιμές, λάθη, διορθώσεις ώστε ν' αρχίσει κάποιος να πείθεται ότι η προσπάθεια φέρνει τη βελτίωση κι η βελτίωση εμπνυχώνει την προσπάθεια. Αλλά, η πείρα εμποδιζόταν να έλθει. Της έβαζε φραγμούς η δεσποτική κυριαρχία ενός δυϊσμού που συνέχιζε στην εποχή μας, την παλιά εκείνη διχαστική αντίληψη: από τη μια είναι το εφικτό, από την άλλη το ανέφικτο, από τη μια ο ρεαλισμός, από την άλλη οι χίμαιρες, από τη μια ο Βίος, από την άλλη το Αγαθόν. Τι βολικές διακρίσεις! Χάρη σ' αυτές μπορούσε κανείς να κλέβει από ανάγκη, να εξαπατά ή να υποδουλώνεται. Εθεωρείτο αποκομμένος από τις αξίες της εντιμότητας, της ειλικρίνειας, ή της ανεξαρτησίας, όπως ένας ανάπηρος που έχασε το πόδι του σε ατύχημα. Ωστόσο και μόνο με το ένα του πόδι ίσως και να τα κατάφερνε να προχωρήσει. Αυτό είναι που δεν δέχεται η διχαστική εποχή μας. Γι' αυτήν τα ιδεώδη δεν υπάρχουν για να ενισχύουν την προσπάθεια, αλλά για να θυμίζουν απλώς ότι κάποτε η ανθρωπότητα έβλεπε στον ύπνο της ότι θα μπορούσε να είναι «ενάρετη».

Μήπως χάνονταν λοιπόν οι παλαιότεροι στα όνειρά τους; Και είμαστε εμείς σήμερα τόσο ζυπνητοί; Είμαστε τόσο ρεαλιστές που να μην πιστεύουμε ότι ένας κλέφτης θα μπορούσε κάποτε να μετανιώσει ή ένας σκλάβος να σιχαθεί τη σκλαβιά του; Εάν είναι έτσι, πρέπει να ακολουθήσουμε ως το τέλος τον ρεαλισμό μας. Να δεχτούμε να παίρνουμε ό,τι μας δίνουν και να μη ζητάμε κάτι περισσότερο που νομίζουμε ότι θα μας άξιζε.

Ελαφρώς διασκευασμένο άρθρο στην εφημερίδα Καθημερινή
του καθηγητή Βασίλη Καραποστόλη, 09/06/2013

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 100-120 λέξεις, ώστε να ενημερωθούν οι συμμαθητές σας για το περιεχόμενό του.

Μονάδες 25

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

B.

1. «Όλες οι προσωπικές αξίες τοποθετημένες στα ύψη υπάρχουν έτσι, για να τις φαντάζονται οι κολοβωμένοι άνθρωποι, να τις επικαλούνται μερικές φορές, να λένε ότι τις εκτιμούν και να συνεχίζουν τις δουλειές τους ερήμην τους». Να σχολιάσετε την παραπάνω άποψη σε μία παράγραφο 70-90 λέξεων.

Μονάδες 10

2. Να σχολιάσετε τη χρήση των ρητορικών ερωτήσεων στην τελευταία παράγραφο.

Μονάδες 5

3. α) Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις ώστε να μην αλλοιώνεται το νόημα του κειμένου: **δραπετεύει, υπερεύθικτων, διαλλακτικότητας, οχυρώνεται, σκόντο.**

Μονάδες 5

β) Να γράψετε ένα αντώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις: **δυσπρόσιτες, έλκουν, αψιά, λειψό, επιτρέπεται.**

Μονάδες 5

4. Με ποιους τρόπους αναπτύσσεται η 4η παράγραφος του κειμένου;

Μονάδες 5

5. «Ας μην απορούμε λοιπόν που σήμερα είναι τόσο δύσκολο να συνδεθεί αυτό που θα «έπρεπε να γίνει» στη χώρα μας μ' αυτό που «γίνεται». Η νεολαία διδάχτηκε το πώς να ευθυγραμμίζεται με όσα γίνονται. Το ότι όμως η στάθμη πάνω στην οποία κλήθηκε να κινηθεί ήταν ενδεχομένως κατώτερη των δυνατοτήτων της, αυτό δεν ήταν σε θέση να το διακρίνει.» Ποια σύνταξη επικρατεί στο παραπάνω απόσπασμα και γιατί επιλέχθηκε από το συντάκτη του κειμένου;

Μονάδες 5

Γ. Σε ποιες αξίες πιστεύουν οι σημερινοί νέοι; Γιατί είναι σημαντικό οι άνθρωποι να διαθέτουν αξίες και ιδανικά; Να αναπτύξετε τις απόψεις σας σε μια ομιλία που θα εκφωνήσετε στη Βουλή των Εφήβων. (500-600 λέξεις)

Μονάδες 40

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 4 Απριλίου 2019
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

A. Το κείμενο πραγματεύεται τα ιδεώδη της σημερινής νεολαίας. Αρχικά προσπαθεί να προσεγγίσει την έννοια αξιοπρέπεια και ακεραιότητα, παρατηρώντας ότι στην σημερινή πραγματικότητα φαντάζουν ουτοπικά και ανεφάρμοστα σε ένα νέο. Οι αξίες εκλείπουν από την καθημερινότητα και οι νέες γενιές διδάχτηκαν να είναι ευπροσάρμοστες και να ενσωματώνονται στις κοινωνίες όπως έχουν διαμορφωθεί. Χρειάζονται πείρα η οποία όμως δεν αποκτιέται λόγω της διχαστικής, όπως τη χαρακτηρίζει ο συγγραφέας, εποχής. Τέλος, ο συγγραφέας αναρωτιέται αν έχει πια χαθεί το περιθώριο θετικής αντιμετώπισης, υπογραμμίζοντας ότι οι νέοι θα περιοριστούν στον ρεαλισμό.

B1. Ηθικές είναι οι αξίες που είναι ευρέως αποδεκτές και που σέβονται και προστατεύουν τον άνθρωπο. Τέτοιες είναι η τιμιότητα, η δικαιοσύνη, η ισότητα, η αξιοπρέπεια, αξίες που όλοι διδαχθήκαμε- τουλάχιστον ως έννοιες- στην οικογένεια και στο σχολείο. Δυστυχώς σήμερα η πραγματικότητα αποκρούει την εξάσκησή μας σε αυτές και επιβεβαιώνεται έτσι ότι η διδασκαλία τους ήταν μόνο θεωρητική και σχεδόν ρομαντική.

B2. Ο συγγραφέας επικαλείται το συναίσθημα του αναγνώστη και τον καλεί σε προβληματισμό.

- B3.** α) Ξεφεύγει, υπερευαίσθητος, μετριοπάθειας, προστατεύεται, έκπτωση.
β) προσεγγίσιμες, διώχνουν, ήπια, ολοκληρωμένο, απαγορεύεται.

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

B4. Σύγκριση αντίθεση και παραδείγματα.

B5. παθητική σύνταξη γιατί τονίζεται η πράξη.

Γ. Αγαπητό ακροατήριο,

Πρόλογος: Σπουδαίος ο λόγος του Σίλλερ: «Εκείνος που έχει ιδανικά, αναπνέει τις καθαρές πνοές του πνεύματος». Μα αν αυτό συμβαίνει για την κάθε ηλικία, περισσότερο ισχύει για τους νέους. Τα νιάτα είναι πλασμένα για ιδανικά. Η αναζήτηση των ιδανικών, εκδηλώνεται κυρίως στα εφηβικά χρόνια, που είναι περίοδος ανησυχιών, αναζητήσεων, οραματισμών.

Κύριο μέρος: Α' ζητούμενο:

- Επαγγελματική αποκατάσταση
- Οικονομική άνεση
- Διασκέδαση, ψυχαγωγία, υλιστικές αξίες
- Κοινωνική καταξίωση, κύρος
- Κοσμοπολιτισμός
- Ανεξαρτησία
- Τεχνολογική κατάρτιση
- Ελευθερία

Μεταβατική παράγραφος: Δεν είναι αρκετό για τα παιδιά να ακούν για αξίες. Για να τις μάθουν πρέπει να τις βιώνουν σε πολλά επίπεδα, να τις κάνουν δικές τους. Δεν είναι αρκετό να αισθανθείς, ή να σκεφτείς για τις αξίες.

Β' ζητούμενο:

- Προστασία δημοκρατίας
- Κοινωνική συνοχή

	ΑΠΟ 22/04/2019 ΕΩΣ 04/05/2019
	2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

- Κοινωνικοποίηση
- Συνεργασία και ειρήνη ανάμεσα στους λαούς
- Προστασία ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Σεβασμός στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια
- Ισότητα και δικαιοσύνη

Επίλογος: Καθώς η βία και η ανισότητα αυξάνεται καθημερινά, είναι πράγματι πιο αναγκαίο από ποτέ να βοηθήθούν οι νέοι να εξερευνήσουν και να αναπτύξουν αξίες ζωής. Έρευνες έχουν αποδείξει πως ένα σχολικό και οικογενειακό περιβάλλον βασισμένο στις αξίες βοηθάει και στη γνωστική και στη συναισθηματική ανάπτυξη.

Ευχαριστώ για την προσοχή και τον χρόνο σας

2^η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ